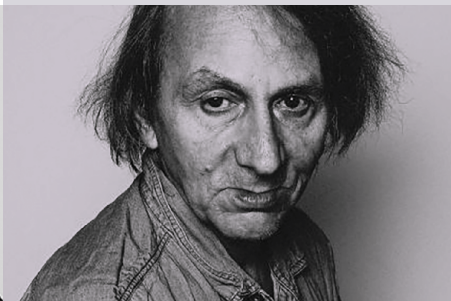

tribut Una manera de parlar

Júlia Bacardit
escriptora
@JuliaBacardit

Si he de triar un autor que m'ha canviat la manera d'escriure aquest no pot ser cap altre que Michel Houellebecq (1956). Amb ell vaig començar per una de les novel·les del final, *Serotonina*, i he desfet el cabdell de la seva novel·lística fins arribar al pinyol i descobrir no només les seves dèries, escasses i concises, sinó la mena de personatges a què li agrada recórrer, els esquelets de les històries que repeteix sota noms diferents.

Diria que *Anorrear* és el seu millor llibre, d'aquí que sigui l'últim, però no ho puc assegurar perquè encara em queda una novel·la pendent seva a la llista, i fonts fiables m'han dit que *Les partícules elementals* és el millor que ha fet mai, la llavor que conté tota la gràcia. *El mapa i el territori* ja conté *Anorrear*. La impossibilitat

de les relacions entre pares i fills, la joia d'un bon matrimoni, la reflexió entorn del suïcidi, l'absurditat del patiment, la glòria del creador i la motivació de guanyar-se la vida. A més de gaudir-lo com he gaudit de tantes novel·les, imitar la veu de Houellebecq sense escrúpols m'ha sortit com un acte reflex.

Les afiliacions polítiques dels autors tenen rellevància perquè tota cosmovisió implica posicionar-se, però la polarització política és el fangar del pensament. Un bon escriptor sempre està per sobre de les polèmiques, fins i tot les provocades per ell mateix. També ell, malgrat els seus posicionaments extremistes. En primer lloc, perquè crec que l'afiliació ve de l'home més que de l'autor, o potser hauria de dir, de la figura mediàtica de l'home més que de l'autor. En segon lloc, estic convençuda de la decadència d'Occident, però és una obvietat pastosa sense gaire interès i no és exclusiva de l'extrema dreta. No crec que el món col·lapsi perquè ho faci Occident ni que l'islam hagi d'acabar amb Europa, tot i que estic convençuda que la novel·la *Submissió* és, també i en part, un elogi de la capacitat de seducció de l'islam.

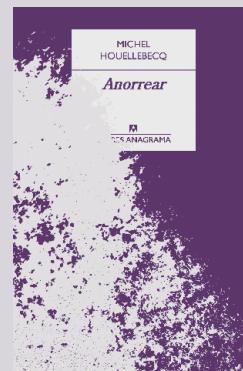
La manera de parlar parteix de la derrota, que per mi és el punt de partida —però no el de destí— de tota literatura

Fa uns anys l'autor francès va publicar un assaig sobre el filòsof alemany Arthur Schopenhauer. L'elogi d'Houellebecq al filòsof té el títol exacte d'*En presència de Schopenhauer*, i en poques pàgines explica l'experiència de llegir l'alemany per primera vegada. Schopenhauer se li va plantar al davant, com Jesucrist encarnat. Arran de l'embruix d'Houellebecq per l'alemany jo també vaig voler aventurar-me amb *El món com a voluntat i representació*, un exemplar en castellà que vaig trobar rebregat prop d'un contenidor. No vaig passar del pròleg, perquè Schopenhauer m'exhortava a no llegir-lo si desconeixia les obres completes de Kant. Se'm dirigia com si el tingués davant, superb i desagradable. Tot i així el pròleg va agradar-me, i vaig entendre per què Houellebecq elogia Schopenhauer, que és el mateix motiu pel qual elogia Houellebecq: per la manera de parlar.

Per Houellebecq he fullejat Huysmans, naturalista decimonònic estrefet en decadentista. Huysmans també coneixia bé l'obra filosòfica de Schopenhauer. Anys després de publicar *A repèl*, l'autor va afegir, en el pròleg d'una reedició, una màxima

que es pot aplicar a Houellebecq: «*Quan vaig escriure A repèl em creia lluny de la religió, no veia que del llibre de Job a Schopenhauer només hi ha un pas: les premisses sobre el pessimisme són les mateixes. Apreciava les idees sobre l'horror de la vida, la bestiesa del món, la inclemència del destí; tot això és el mateix que m'agrada del llibre dels sants. M'imaginava que el pessimisme podia ser el consol de les ànimes elevades. Quina ximpleria!*».

Com Huysmans o Schopenhauer, la veu de Houellebecq se m'apareix com la de l'ateu nostàlgic, i en això m'hi reconec més que en cap altra cosa. La seva és una veu narrativa que sona mandrosa, aparentment fluïda i sense pensar-s'hi gaire, però rere l'estil mandrós s'amaga el cínic que sap que el cinisme és només un acte reflex del trauma que implica viure —un trauma inigualable, el millor que ens pot passar a falta d'un paradís on raure. La manera de parlar parteix de la derrota, que per mi és el punt de partida —però no el destí— de tota literatura. Tant és, de quina derrota parlem.

Anorrear Michel Houellebecq

Anagrama
Barcelona, 2022

Michel Houellebecq és el sobrenom de Michel Thomas. Un sobrenom que recull el cognom de la seva àvia paterna. Considerat un dels grans autors de les últimes dècades a França, les seves novel·les retraten una visió de decadència de la societat francesa. Una visió que ha estat moltes vegades polèmica i considerada xenòfoba, racista i extremista. ■